

HEERLEN

A4 met informatie t.b.v. de startconferentie van het project 'nieuwe coalities voor de wijk' op 14 september

Korte schets van de problematiek in Heerlen

Heerlen heeft als een van de eerste gemeenten in Nederland met een uitgebreide herstructureringsopgave te maken die direct verband houdt met krimp / vergrijzing. Voor het stadsdeel Meezenbroek – Schaesbergerveld – Palemig komen deze opgaven nu aan bod. Voor het subcentrum Hoensbroek spelen sociale opgaven op het gebied van werkgelegenheid en sociale cohesie.

Speerpunten van de aanpak

- Corporaties op één lijn krijgen betreffende de voorziene krimp
- Nieuwe coalities scheppen in Hoensbroek tussen o.a. woningstichting Woonpunt, scholen, de gemeente
- In MSP financieringsmechanismen ontwikkelen voor herstructurering enerzijds, en overeenkomst sluiten met het Bisdom vanwege een voor het gebied cruciale kerk anderzijds (omvormen tot maatschappelijke instelling).

Adoptieteam

Lex Smeets, PvdA wethouder Ruimtelijke Ordening en Stadsontwikkeling
Dick Schoof, Directeur Generaal Veiligheid, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Berend van Voorst tot Voorst, voormalig Gouverneur van Limburg

Maria van der Hoeven, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Beoogde resultaten per 1 mei 2007

Heerlen heeft tot dusver vooral op de inhoudelijke knelpunten gefocused. De volgende stap is om duidelijk neer te zetten waar de burgers in mei vorderingen kunnen verwachten.

Aanpak

- Stap 1: Het in kaart brengen van de precieze problemen
- Stap 2: Inventariseren van oplossingsrichtingen
- Stap 3: Keuze voor oplossingsrichting door het adoptieteam
- Stap 4: Realisatie van de gekozen oplossingsrichting door het adoptieteam

TOELICHTING

Aanleiding voor het project 'nieuwe coalities voor de wijk'

Waarom?

Als gevolg van de geconcentreerde aanwezigheid van vele maatschappelijke problemen in de achterstandswijken staat de kwaliteit van het leven onder druk. Vanuit diverse invalshoeken wordt gewerkt aan het verbeteren van deze wijken: verbeteren van woningen en woonomgeving, voorzieningen in de wijk, tegengaan van schooluitval en criminaliteit, vergroten van mogelijkheden tot werk, participatie, integratie, etc. Beslissingen die de leefbaarheid in wijken raken, worden op veel verschillende niveaus en door verschillende partijen genomen. Met de beste intenties werken partijen daardoor soms langs elkaar heen of zelfs tegen elkaar in. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Hoe?

In het project 'Nieuwe coalities voor de wijk' hebben lokale partijen samen met het Rijk, 13 aandachtswijken gekozen, waarin nieuwe coalities gestalte krijgen. Coalities die gezamenlijk kunnen komen tot aanpakken die niet hun oorsprong hebben in de logica van instituties maar die met inspiratie, energie en resultaatgerichtheid op zoek gaan naar aanpakken die werken. Centrale vraag in de zoektocht van deze nieuwe coalities is: **Wat maakt het verschil?** Kernwoorden in deze zoektocht zijn: ontkokerde aanpak, van klein naar groot, kabinetsbreed, tempo, impact op de werkwijze van de overheid, nieuwe samenwerkingsverbanden die verandering brengen, gebruik maken van elkaars expertise en netwerken, concrete resultaten.

Aanpak

Voor elk van de 13 wijken zijn adoptieteams samengesteld. Deze adoptieteams bestaan uit een directeur-generaal, een wethouder van de gemeente waarin de wijk ligt en een onafhankelijk deskundige. De leden van de adoptieteams zetten zich in op het bereiken van concrete resultaten op 1 mei 2007 door:

- o Het inzetten van hun netwerken om nieuwe partners te laten aansluiten bij de 'nieuwe coalitie'
- o Het inbrengen van hun deskundigheid, zicht geven op concrete zaken die 'het verschil kunnen maken'.
- o Inspiratie en energie geven aan het zoekproces naar 'Wat het verschil maakt'.
- o Meedenken om obstakels als knellende regelgeving, institutionele kaders te overwinnen.

Het adoptieteam van Heerlen

Lex Smeets, PvdA wethouder Ruimtelijke Ordening en Stadsontwikkeling
Dick Schoof, Directeur Generaal Veiligheid, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Berend van Voorst tot Voorst, voormalig Gouverneur van Limburg

Maria van der Hoeven, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Korte schets van de problematiek Heerlen

Er zijn vorig jaar analyses en plannen gemaakt met een sociale insteek. Er is in samenspraak met betrokken bewoners gekozen voor zeven prioriteiten waar men zich de komende jaren op gaat richten. De gemeente wordt geconfronteerd met een omvangrijke problematiek. Daarnaast vraagt de krimpende bevolking andere oplossingen dan een simpele bouwopgave. In MSP doen zich een aantal hardnekkige problemen voor, zoals overlast van drugsgebruik, rondhangende jongeren, verloederde openbare ruimte en onveiligheidsgevoelens. Het voorzieningenniveau is niet optimaal afgestemd op het gebied van onderwijs, recreatie en cultuur. Een duidelijk centrum ontbreekt in de buurt. Daarnaast zijn er nauwelijks ontmoetingsplekken voor de inwoners. De drie subbuurten worden van oudsher gekenmerkt door een relatief eenzijdige sociaal-economische samenstelling van de bevolking en woningvoorraad. Meer dan de helft bevindt zich in de sociale huursector. De sociale infrastructuur glijdt af, het samenleven in de buurt is niet meer vanzelfsprekend.

Ook in Hoensbroek spelen problemen. Deze buurteenheid scoort binnen Heerlen op onderdelen, als inkomensniveau en opleidingsniveau onder het Heerlens gemiddelde en op onderdelen als arbeidsparticipatie ook niet hoger dan het Heerlens gemiddelde. Daarnaast is ook een dalende trend waarneembaar voor wat betreft maatschappelijke participatie.

Speerpunten

1: Sloopopgave Herstructureringsopgave MSP

In het kader van de herstructureringsopgave MSP is er onder meer onderzoek verricht met betrekking tot de woningmarkt. Daarvoor waren al cijfers bekend op het niveau van Parkstad Limburg, concluderend dat de bevolking niet groeit maar afneemt door de sterke vergrijzing.

2: Langdurige leegstand en verpaupering van panden in particulier bezit

De leefkwaliteit in buurten wordt vaak negatief beïnvloed door langdurige leegstand en vervolgens verpaupering van panden in particulier bezit. De uitstraling van dergelijke panden door verloedering, bekladding, vernielingen aan de buitenzijde, kraak, soms brandstichting e.d. werkt positieve ontwikkelingen altijd tegen.

3: Versterking werkgelegenheid in een (woon)buurt

De vraag is of binnen de buurteenheid Hoensbroek Centrum De Dem, waar binnenkort als belangrijke herstructureringsopgave de zogenaamde LTS buurt zal worden aangepakt, juist de economische pijler sterker kan worden betrokken. Hoewel vanuit de participerende partijen (Woningstichting Woonpunt en gemeente Heerlen) primair wordt ingezet op versterking van de woonbuurt en de leefbaarheid, is het interessant nog aan de vooravond van herstructurering te denken aan nieuwe coalities.

4: Versterking Sociale Cohesie rond de Heisterberg

De buurteenheid Centrum – De Dem scoort voor wat betreft de gehechtheid aan de buurt onder het Heerlens gemiddelde. Uit gesprekken met de buurtstichting en buurtgericht werk blijkt dat onder andere het gebied rond de Heisterberg de score negatief beïnvloeden.

Ambitie: een nieuw, ondersteunend, netwerk organiseren. In basis gevormd door bekenden van de buurt (potentiële) buurtambassadeurs.

5: Kerk de Heilige Drievuldigheid Schaesbergveld

Door het sterk afnemend kerkbezoek wordt door het Bisdom Roermond, in overleg met de parochie ter plaatse, een aantal kerken aan de Eredienst onttrokken. De kerk de Heilige Drievuldigheid ligt in het herstructureringsgebied MSP, in het hart van Schaesbergerveld. Diverse onderzoeken (onder meer de sociale buurtvisie MSP) hebben uitgewezen dat het absoluut slecht voor de buurt Schaesbergerveld zou zijn indien deze kerk gesloopt zou worden. De klankbordgroep MSP is unaniem van mening dat deze kerk, weliswaar in een andere functie, overeind dient te blijven.

Na veelvuldig overleg met het Kerkbestuur en het Bisdom Roermond is overeengekomen dat, ondanks het afwijkend beleid van het bisdom, de kerk overeind zou kunnen blijven met de functie van gezondheidscentrum / maatschappelijke voorziening.

Beoogde resultaten per 1 mei 2007

Nieuwe coalities gesloten tussen de betrokken actoren in zowel Meezenbroek – Schaesbergerveld – Palemig als in Hoensbroek; overig PM.

Aanpak

- Stap 1: Het in kaart brengen van de precieze problemen
- Stap 2: Inventariseren van oplossingsrichtingen
- Stap 3: Keuze voor oplossingsrichting door het adoptieteam
- Stap 4: Realisatie van de gekozen oplossingsrichting door het adoptieteam